

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مجموعه کتاب‌های درنا و برنا علوی

فارسی سوم دبستان

مؤلف: مریم کاروان

ناظر علمی و محتوایی: نکبسا رحمانی

سخرناشر

به نام آن که جان را فکرت آموخت چراغ دل به نور جان برافروخت

در سری جدید کتاب‌های دبستانی مؤسسه فرهنگی آموزشی علوی تغییراتی در جهت بهبود روند آموزش صورت گرفته که امید است این اصلاحات مسیر دسترسی نوآموزان را به اهداف مورد نظر آموزشی تسریع ببخشد. همچنین مد نظر است مریبان عزیز بتوانند با استفاده از این کتاب به عنوان ابزار کمک آموزشی مفیدی، کودکان را برای ورود به دبستان آماده نمایند.

سپاس بی‌کران یگانه‌ی هستی‌بخش را که به انسان توانایی اندیشیدن عطا کرد، تا به یاری این دهش راه پیشرفت و ترقی را پیماید و به امید اینکه عنایات الهی شامل حال ما باشد تا با بضاعت ناچیز علمی خود در خدمت دانش‌آموزان و آینده‌سازان کشور عزیزمان باشیم.

واحد انتشارات مؤسسه علمی آموزشی علوی برای ارتقای سطح علمی دانش‌آموزان و دانش‌پژوهان با استفاده از دانش و تجربه‌ی مؤلفان، مدرسان مدارس و آموزشگاه‌های خود به تدوین و چاپ کتاب‌های کمک آموزشی اقدام کرده است.

کتابی که در اختیار دارید، مجموعه‌ی برگزیده‌ای از تمرین‌ها و پرسش‌ها به همراه یک درس‌نامه‌ی جامع و تخصصی است.

در هر درس برای تسلط کامل دانش‌آموز به مبحث از سؤالات عینی، ذهنی و خلاقیتی بهره برده‌ایم. در فصل آخر ارزشیابی از تمام دروس با قابلیت آزمون‌گیری به همراه جدول خودارزیابی در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌گیرد. در این کتاب سعی بر این بوده تا با سود جستن از گفتار بسیار شیوا و متناسب با پایه‌ی تحصیلی و با در نظر گرفتن اهداف کتاب درسی، عمق یادگیری را افزایش دهیم.

تمام رنگی بودن صفحات کتاب، رعایت الگوی استاندارد برای تعداد سطور، اندازه‌ی قلم، تعداد صفحات، قطع کتاب، طراحی و رنگ‌بندی منحصر به فرد بر اساس الگوی روانشناسی، از ویژگی‌های بارز این مجموعه‌ی کتاب‌ها است.

۰۲۱-۲۲۸۹۲۵۵۰

www.alavi.ir

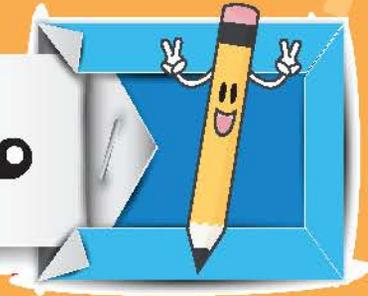
pub@alavi.ir

۰۲۱-۶۴۰۲۷۲۷۰

دریافت سفارشات

مقدمه

کتابی که پیش رو دارید بر اساس اهداف کتاب فارسی سوم دبستان و جهت تقویت قوهی تخیل و خلاقیت، درگیر کردن دانش آموزان در فعالیت‌های متنوع یاددهی-یادگیری، پرورش حس مسئولیت‌پذیری، فراهم نمودن موقعیت‌های مناسب جهت تعامل دانش آموزان با اولیای خود همراه با تقویت مهارت و افزایش سرعت عمل در انجام کار تدوین و طراحی گردیده است.

ساختار کتاب فارسی به شرح زیر است:

درسنامه: خلاصه‌ی درس همراه با اهداف آن جهت آشنایی اولیا و دانش آموزان با مفاهیم اصلی و کلیدی.

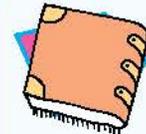
جعبه‌ی کلمات: آشنایی با واژه‌های جدید، معنی آن‌ها جهت گسترش واژگان و افزایش گنجینه‌ی لغات فارسی.

تمرین: استفاده از انواع سؤالات درست- نادرست، کامل کردنی، وصل کردنی، کوتاه پاسخ، جمله‌نویسی به شکل‌های متنوع، جذاب و خلاق جهت تثبیت آموخته‌ها و تمرین و تکرار. هم‌چنین در قسمت پایانی تمرینات از سؤالات چهارگزینه‌ای جهت آشنایی دانش آموزان با این‌گونه سؤالات و آماده‌سازی برای شرکت در آزمون‌های مختلف استفاده گردیده است.

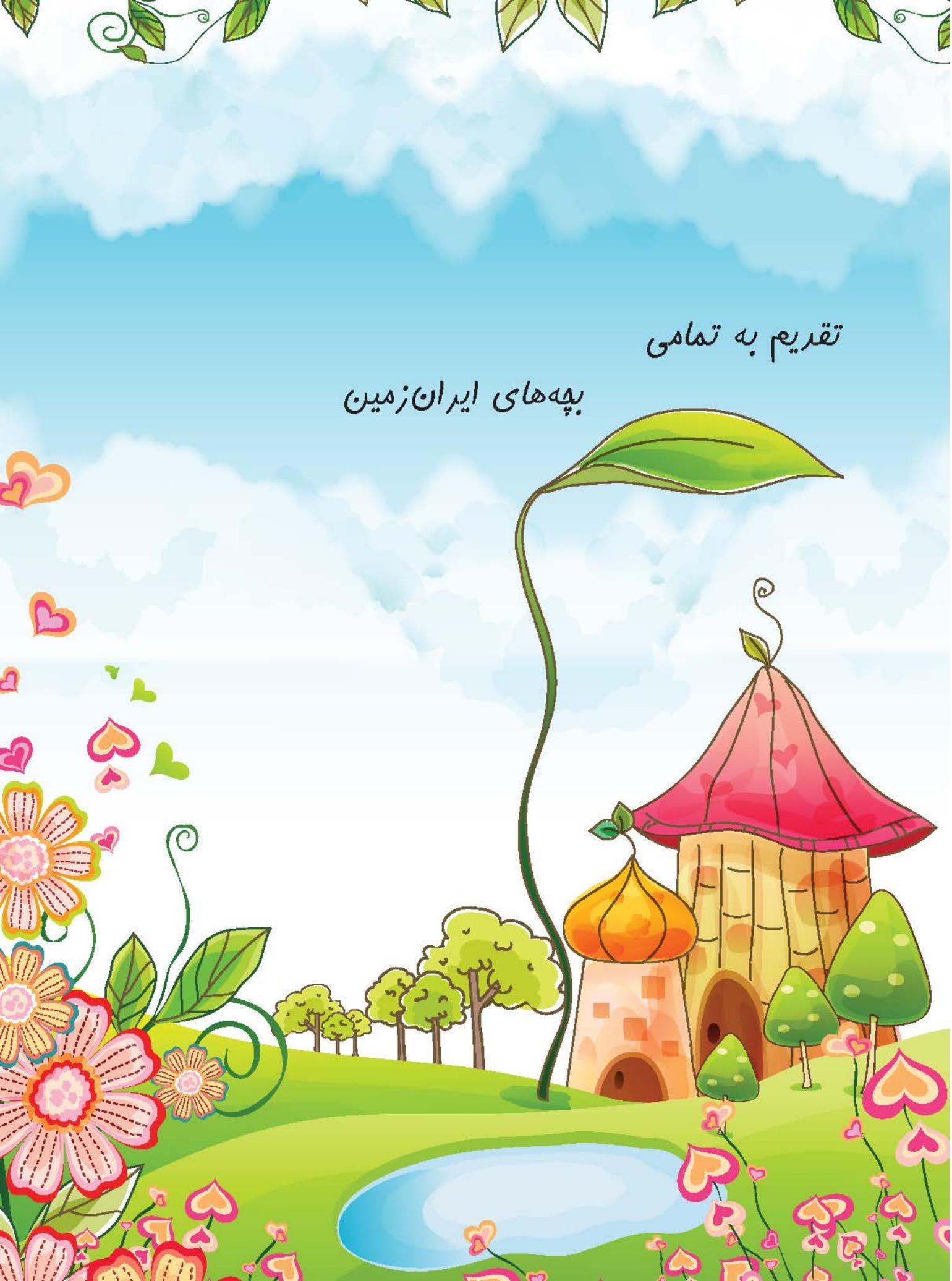
درک مطلب: خواندن داستان‌های کوتاه با هدف روان‌خوانی، پرورش قدرت فهم و تفسیر از یک متن همراه با افزایش اطلاعات عمومی و درک مفاهیم، هدف اصلی خواندن داستان‌ها پیشرفت سطح سواد خواندن و آماده‌سازی دانش آموزان برای شرکت در مسابقات بین‌المللی پرلز می‌باشد.

ارزشیابی: ارزشیابی پایانی فصل‌ها و ۴ ارزشیابی پایان دوره جهت سنجش یادگیری فراگیران در بخش پایانی کتاب ارائه شده است.

به امید آنکه درس فارسی برای تمام دانش آموزان ایران زمین شادی آور و لذت‌بخش باشد.

تقدیرم به تمامی
بپه‌های ایران زمین

فهرست

فصل ۱

- درس اول مملتی ما ۹
- درس دوم زنگ ورزش ۱۷

فصل ۲

- درس سوم آسمان آبی، طبیعت پاک ۲۴
- درس چهارم آواز گنجشک ۳۲

فصل ۳

- درس پنجم بلدرچین و بزگر ۴۲
- درس ششم خداکاران ۵۰
- درس هفتم کار نیک ۶۱

فصل ۴

- درس دوازدهم ایران عزیز ۱۰۷
- درس سیزدهم ایران (درس آزاد) ۱۱۵
- درس چهاردهم ایران آباد ۱۲۰

فصل ۵

- درس هشتم پیراهن بهشتی ۷۰
- درس نهم بوی نرگس ۷۹

فصل ۶

- درس دهم یار مهربان ۸۹
- درس یازدهم نویسنده‌ی بزرگ ۹۹

فصل ۷

ارزنیابی ۱۵۲

فصل ۸

- درس پانزدهم دریا ۱۲۹
- درس شانزدهم اگر هنگل نباشد ۱۳۶
- درس هفدهم آسمان ۱۴۴

خدا

من خدا را دیدم امروز
روی گلبرگ گلی که
توی بارانی که بارید
من خدا را بو کشیدم
شادمانی کرد و خندید
من شنیدم نام او را
توی عطر پاک یک گل
من خدا را می نویسم
در صدای شاد بلبل
او همیشه پیش ما هست
توی قلبم شاد و خندان
توی ابر و باد و باران

شاعر: اکرم خیبری

فصل اول

نهاده‌ها

درس اول

محلہ‌ی ما

درس دوم

زنگ ورزش

درس اول

محلّه ی ما

من در این درس مفاهیم زیر را می آموزم:

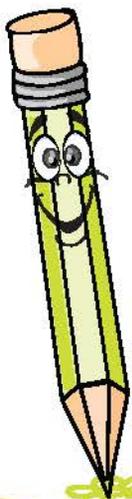
۱ مفهوم محلّه

۲ نمودار گسترش دایره ی واژگان

۳ آشنایی با نشانه های جمع (ان، ها، ات)

۴ تشخیص شکل مفرد کلمات جمع

۵ مفهوم بند

درسنامه

۱۰

محلّه‌ی ما

امید همراه خانواده‌اش تازه به این محلّه آمده بودند ولی نگرانی امید، نداشتن دوست در این محلّه بود. او به همراه پدرش از خانه خارج شدند و به بازارچه رفتند. در آنجا تعداد زیادی مغازه و دکان کوچک و بزرگ وجود داشت. بعد از بازارچه، مسجدی با گنبد فیروزه‌ای و گلدسته‌های بلند دیدند که در سوی دیگر آن بوستان سرسبز و بزرگی بود. در مسجد محلّه، امید و پدرش، بچه‌هایی را دیدند که برای مسابقات فوتبال ثبت نام می‌کردند. امید با قبول کردن دروازه‌بانی تیم فوتبال محلّه، دوستان جدیدی پیدا کرد.

بخوان و بیاموز

★ درنا: امروز با چند بچه‌ی کلاس بازی کردم.

برنا: یعنی چه؟ با چند بچه‌ی کلاس؟ باید بگویی با بچه‌ها. چون هر وقت که در مورد چند نفر یا چند چیز صحبت می‌کنیم، باید یکی از علامت‌های جمع را به کار ببریم تا کلمه‌ی درست را بگوییم.

مثلاً بگو به چند دروازه‌بان چی می‌گوییم؟

درنا: دروازه‌بانان.

برنا: حالا بگو چند تا امتحان چه می‌شود؟

درنا: امتحانات. (امتحان‌ها)

برنا: درست است! پس برای جمع کردن کلمات از سه علامت «ها»، «ان» و «ات» استفاده می‌کنیم.

★ برنا: وقتی می‌خواهی به مدرسه بروی، به چه چیزهایی فکر می‌کنی؟

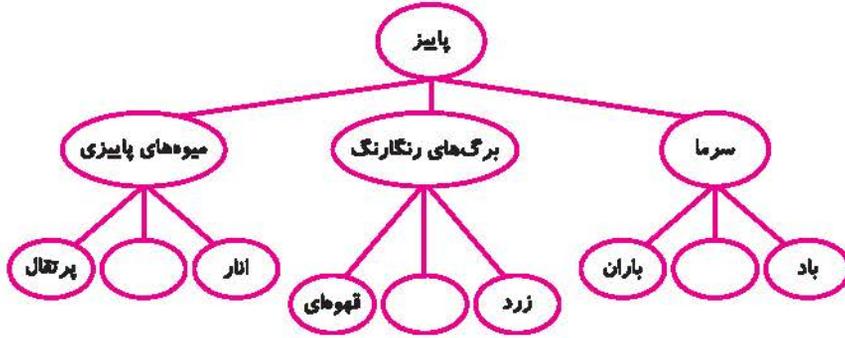
درنا: کلاس، معلّم، میز، نیمکت و دانش‌آموز. حالا تو بگو کلمه‌ی «شهر» تو را یاد چه چیزهایی می‌اندازد؟

برنا: محلّه، کوچه، خیابان، خانه.

به شبکه ی واژه های زیر دقت کن. با چه کلماتی می توانی جاهای خالی را کامل کنی؟

★ **بند (پاراگراف):** عبارت است از چند جمله که از نظر معنایی با هم ارتباط دارند. آیا می توانی تشخیص دهی در متن زیر چند بند وجود دارد؟

محمود پوروهاب شاعر شعر «خداوند رنگین کمان»

محل تولد: رودسر - میزان تحصیلات: فوق لیسانس ادبیات داستانی.

پوروهاب تاکنون داور جشنواره های مختلف ادبیات کودک و نوجوان بوده و هم چنین سالهاست که دبیر جشنواره ی «کتاب سلام» می باشد. چند شعر او در کتاب های درسی بچه های ابتدایی آمده است.

از آثار او می توان یک باغ لبخند، صدای زلال بلال، آسمان کوچک، صدای ساز باران، همیشه کسی هست، امام گل ها و پر از بوی گلابی را نام برد.

چینه ی کلمات

انتها: آخر، پایان	ثبت نام: نوشتن اسم
قنادی:	عادت:
بازارچه: بازار کوچک	عظمت:
محله:	خاص:
بوستان:	فیر وزه ای: به رنگ فیر وزه
نگران: دلواپس	

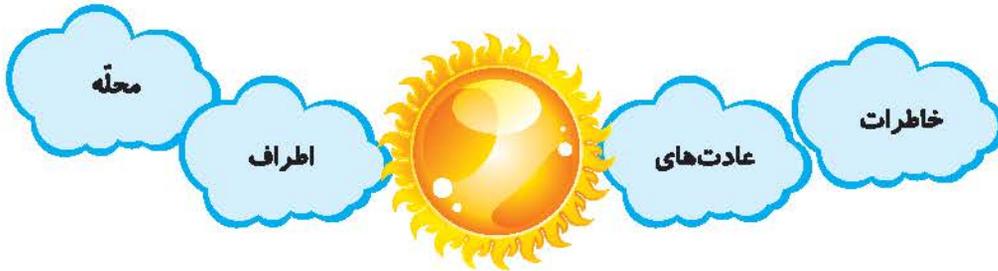

تمرین

۱. درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کرده و در صورت نادرستی، درست آن‌ها را بنویس.
  - (الف) امید دروازه‌بان خوبی بود.
  - (ب) نام محله‌ی جدید، «بهارستان» بود.
  - (پ) داستان «محله‌ی ما» در فصل پاییز اتفاق افتاده است.
  - (ت) محله‌ی جدید قنادی نداشت.
۲. جمله‌های زیر را با کلمات داخل ابرها کامل کن.

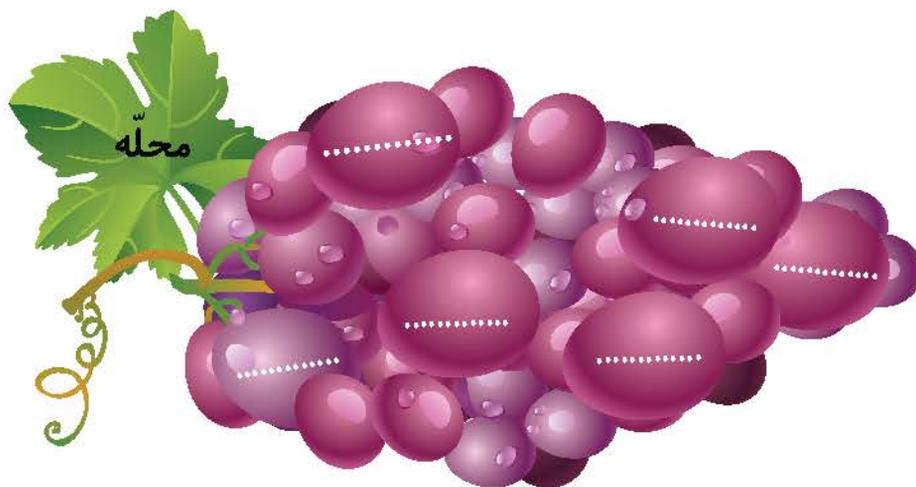
- زندگی امروز ما ..... فردای ما را می‌سازد.
  - طبیعت ..... تهران بسیار زیبا است.
  - ما باید ..... نادرست خود را ترک کنیم.
  - هر ..... فضای مخصوص به خود را دارد.
۳. حروف به هم ریخته را مرتب کن و به صورت یک کلمه بنویس.

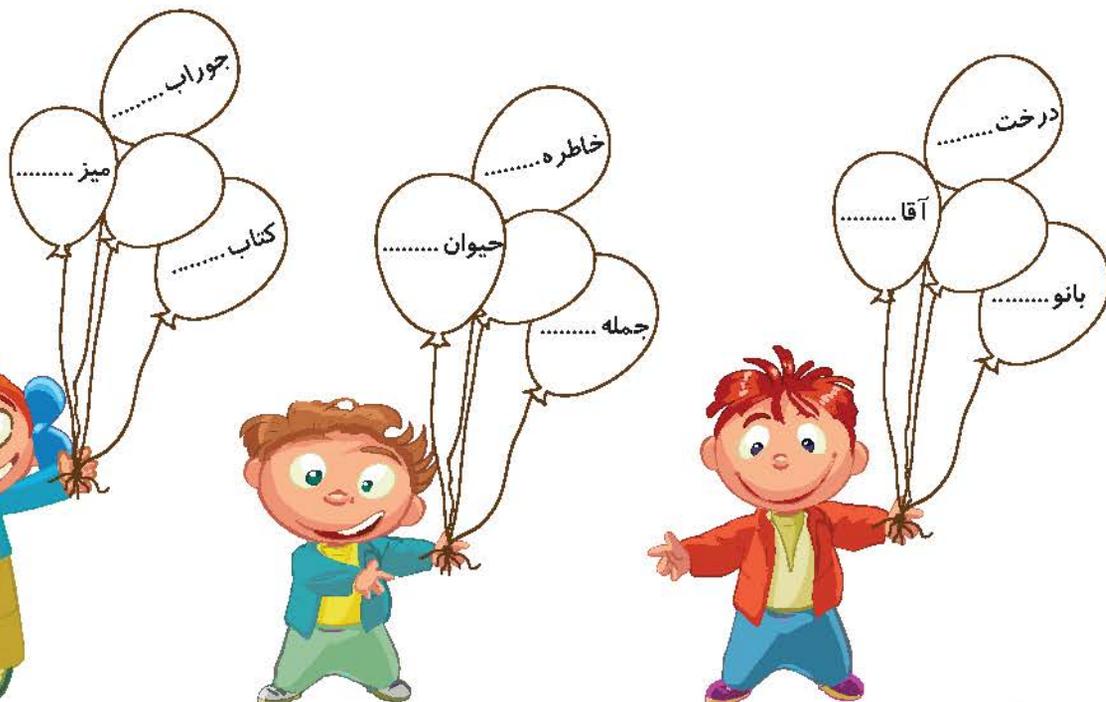

۴. با دیدن این کلمه ها به یاد چه چیزهایی می افتی؟ (جاهای خالی را کامل کن)

۳۱

۵. هر یک از کلمه های زیر را با یکی از علامت های جمع، کامل کن و رنگ بزن.

۶. برای هر تصویر دو جمله بنویس.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

۷. شعر زیر را کامل کن.

الف) مادر برای او .....
 او .....
 ب) در دست پیر او بود .....
 .....
 یک چای .....
 انگار .....
 .....
 دلم را .....

۸. گزینه‌ی مناسب را انتخاب کن.

الف) در کدام گزینه هر سه کلمه جمع هستند؟

- ۱) درختان - کتاب‌ها - آبان
 ۲) خانه‌ها - بوستان‌ها - جانداران
 ۳) خیابان - مادران - زمستان
 ۴) سوهان - نعمت‌ها - پهلوانان

ب) نام شاعر شعر «پدر بزرگ» چیست؟

- ۱) اسدا... شعبانی
 ۲) مصطفی رحمان دوست
 ۳) ناصر کشاورز
 ۴) مجید ملامحمدی

پ) کدام کلمه با بقیه تفاوت معنایی دارد؟

- ۱) خوشحال
 ۲) شاد
 ۳) سرزنده
 ۴) دلگیر

درک مطلبی

□ متن زیر را با دقت بخوان و به سوالات پاسخ بده.

وقتی مرتضی به همراه خانواده اش به حیاط امامزاده رسید، مردم را می دید که دسته دسته به سمت ضریح در حرکت بودند. آن ها حالتی معنوی و چهره هایی نورانی داشتند. هیچ کس به اطرافش توجه نداشت. بلکه همه با توجه به ضریح، دست روی سینه گذاشته بودند و زیر لب دعا و مناجاتی را زمزمه می کردند. او با خود می اندیشید: «خدایا! همه ی این آدم ها با تو راز و نیاز می کنند؟»

۱. مردم دسته دسته به کدام سمت در حرکت بودند؟

.....

۲. مردم چگونه و در چه حالتی به سمت امامزاده می رفتند؟

.....

۳. مرتضی از کجا فهمید که مردم با خدا راز و نیاز می کنند؟

.....

درس دوم

زنگ ورزش

من در این درس مفاهیم زیر را می آموزم:

۱ تشخیص علاقه در یک رشته‌ی ورزشی و پرداختن به آن

۲ مطابقت اجزای جمله با یکدیگر

۳ توانایی تشخیص کلمات مخالف

۴ شناخت فرهنگستان زبان و ادب فارسی

